

એમ.એ. ભાગ-૨ સંસ્કૃત (૨૦૦૭)ની પરીક્ષા માટે
(નવો અભ્યાસક્રમ)

પ્રશ્નપત્ર ૫ : (મુખ્ય અને ગૌણ) સંસ્કૃત ગદ્ય અને પદ્ય	.....૧૦૦ ગુણ
Units : I સંસ્કૃત ગદ્યનો ઉદ્ભવ, વિકાસ અને ગદ્યકાર તરીકે બાણભટ્ટ, જીવન, સમય અને કૃતિઓ	૨૦ ગુણ
II બાણભટ્ટનું હર્ષચરિત (ઉચ્છ્વાસ-૨)	૨૦ ગુણ
III કિરાતાર્જુનીય (સર્ગ-૧)	૨૦ ગુણ
IV અભિધામૂલક અને લક્ષણામૂલક ધ્વનિના પ્રકારો	૨૦ ગુણ
V શબ્દશક્તિઓ (અભિધા, લક્ષણા, તાત્પર્યા અને વ્યંજના) (એકમ-૫માંથી હેતુલક્ષી પ્રશ્નો પૂછવા.)	૨૦ ગુણ

સંદર્ભગ્રંથો

૧. ભારતીય સાહિત્યશાસ્ત્ર - ગણેશ ત્ર્યંબક દેશપાળે, પોપ્યુલર બુક ડીપો, મુંબઈ, ૧૯૬૦.
૨. સાહિત્યશાસ્ત્રની વિચાર પરંપરાઓ - તપસ્વી નાન્દી, મુનિ. ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ, ૧૯૭૫.

પ્રશ્નપત્ર ૬ : (મુખ્ય સંસ્કૃત) નિરુક્ત અને નિબંધલેખન	.....૧૦૦ ગુણ
Units : I યાસ્કનું નિરુક્ત (અધ્યાય-૧)	૨૦ ગુણ
II યાસ્કનું નિરુક્ત (અધ્યાય-૨)	૨૦ ગુણ
III યાસ્કનું નિરુક્ત (અધ્યાય-૭)	૨૦ ગુણ
IV સંસ્કૃતમાં નિબંધ-લેખન	૨૦ ગુણ
V ઋગ્વેદ પ્રાતિશાખ્ય (પટલ-૧) (એકમ-૫માંથી હેતુલક્ષી પ્રશ્નો પૂછવા.)	૨૦ ગુણ

સંદર્ભગ્રંથો

૧. Niruka of Yaska (with the commentary of Ed. V. K. Rajwade, Durya)
આનંદાશ્રમ ગ્રંથાવલી, પૂણે.
૨. ઋગ્વેદ પ્રાતિશાખ્ય : (ઊવટ ભાષ્ય સહિત) સં. વીરેન્દ્રકુમાર વર્મા, BHU, વારાણસી, ૧૯૭૦.

પ્રશ્નપત્ર ૭ : વૈકલ્પિક શાસ્ત્રો (ગમે તે એક પસંદ કરવાનું)

(ક) વ્યાકરણશાસ્ત્ર

.....૧૦૦ ગુણ	
Units : I વૈયાકરણસિદ્ધાન્તક્રીમુદીના તિડન્ત પ્રકરણમાંથી મૂ સત્તાયામ્ ધાતુના દશ લકારમાં રૂપો	૨૦ ગુણ
II તિડન્ત પ્રકરણમાંથી ઈષ્ વૃદ્ધી ધાતુના દશ લકારમાં રૂપો	૨૦ ગુણ
III ભર્તૃહરિનું વાક્યપદીય (પ્રથમ બ્રહ્મકાણ્ડ)	૨૦ ગુણ
IV પરિભાષેન્દુશેખરમાંથી બે પરિભાષાઓ (૧. યદાગમાસ્તદગુણીપૂતાઃ, ૨. નિર્દિશ્યમાનસ્યાદેશાઃ)	૨૦ ગુણ
V અનુબન્ધ-વિષયક પરિભાષાઓ (એકમ-૫માંથી હેતુલક્ષી પ્રશ્નો પૂછાશે.)	૨૦ ગુણ

સંદર્ભગ્રંથો

૧. પરિભાષાસંગ્રહઃ, સં. કે. વી. અધ્યંકર, BORI, પૂણે, ૧૯૭૪.
૨. પુરુષોત્તમદેવની લઘુપરિભાષાવૃત્તિનું વિવેચનાત્મક અધ્યયન - વી. એમ. ભટ્ટ
ગુજરાત યુનિ., અમદાવાદ-૧૯૮૬.

(ખ) દર્શનશાસ્ત્ર

.....૧૦૦ ગુણ

Units :	I	બ્રહ્મસૂત્ર-શ્રીભાષ્ય રામાનુજભાષ્ય (૧-૧) પૂર્વાર્ધ	૨૦ ગુણ
	II	રામાનુજભાષ્ય (૧-૧) ઉત્તરાર્ધ	૨૦ ગુણ
	III	કેશવમિશ્રની તર્કભાષા (પ્રમાણ પદાર્થ નિરૂપણ)	૨૦ ગુણ
	IV	સાંખ્યસૂત્ર (પ્રથમ અધ્યાય)	૨૦ ગુણ
	V	સર્વદર્શનસંગ્રહમાંથી જૈન અને બૌદ્ધદર્શન (એકમ-પમાંથી હેતુલક્ષી પ્રશ્નો પૂછાશે.)	૨૦ ગુણ

સંદર્ભગ્રંથો

૧. શ્રીભાષ્ય, અનુ. આનંદશંકર દ્રુવ, સંસ્કૃત સાહિત્ય અકાદમી, ગાંધીનગર.
૨. History of Indian Philosophy - S. K. Dasgupta.
૩. Philosophy of Ramanuj by H. B. Bharadwaj.
૪. તર્કભાષા, સં. આચાર્ય વિશેશ્વર, ચૌખમ્બા વિદ્યામંડળ, વારાણસી.
૫. સાંખ્યદર્શન, લે. નગીનદાસ શાહ, યુનિ. ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.
૬. બૌદ્ધદર્શન - નગીનદાસ શાહ - સરદાર પટેલ યુનિ., વલ્લભ વિદ્યાનગર.
૭. દર્શન એવં ચિંતન, પં. - પ્રજ્ઞાચક્ષુ સુખલાલજી સંઘવી, અહમદાવાદ.

(ગ) સાહિત્યશાસ્ત્ર (અલંકાર)

.....૧૦૦ ગુણ

Units :	I	નાટ્યશાસ્ત્ર (અધ્યાય-૬)	૨૦ ગુણ
	II	નાટ્યશાસ્ત્ર (અ-૬) ઉપરની અભિનવભારતી ટીકા	૨૦ ગુણ
	III	નાટ્યશાસ્ત્ર અધ્યાય-૬ અભિનવભારતી ટીકા	૨૦ ગુણ
	IV	સાહિત્યદર્પણ (૮મો પરિચ્છેદ)	૨૦ ગુણ
	V	કાવ્યમીમાંસાને આધારે કવિસમય, કાવ્યહરણ, પ્રતિભા અને વ્યુત્પત્તિ (એકમ-પમાંથી હેતુલક્ષી પ્રશ્નો પૂછાશે.)	૨૦ ગુણ

સંદર્ભગ્રંથો

૧. નાટ્યશાસ્ત્ર (અધ્યાય-૬) સં. તપસ્વી નાન્દી, સરસ્વતી પુસ્તક ભંડાર, અમદાવાદ.
૨. નાટ્યશાસ્ત્રની વિચાર પરંપરાઓ સં. તપસ્વી નાન્દી, યુનિ. ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.
૩. અભિનવનો રસવિચાર લે. નગીનદાસ પારેખ, અમદાવાદ, ૧૯૬૯.
૪. રસસિદ્ધાન્ત - ડૉ. નગેન્દ્ર, દિલ્લી.
૫. ભારતીય સાહિત્યશાસ્ત્ર - ગણેશ ઝંબક દેશપાળે, મુંબઈ, ૧૯૬૯.

(ઘ) ધર્મ અને પુરાણશાસ્ત્ર

.....૧૦૦ ગુણ

Units :	I	મત્સ્યપુરાણ અધ્યાય ૧ થી ૧૬	૨૦ ગુણ
	II	મત્સ્યપુરાણ - અધ્યાય ૨૩, ૨૪, ૪૫, ૪૭, ૫૩, ૧૨૧-૧૨૩, ૧૪૧-૧૪૫, ૧૮૦, ૧૮૬-૧૮૫	૨૦ ગુણ
	III	મત્સ્યપુરાણ - અધ્યાય ૨૦૮-૨૧૬, ૨૨૦-૨૨૬, ૨૭૧-૨૭૩ અને ૨૮૦.	૨૦ ગુણ
	IV	મનુસ્મૃતિ (અધ્યાય-૭) - રાજધર્મ-નિરૂપણ.	૨૦ ગુણ
	V	પુરાણોના ઉદ્ભવ અને વિકાસની રૂપરેખા	૨૦ ગુણ

સંદર્ભગ્રંથો

૧. Ancient Indian Historical Tradition by Pargiter.
૨. Studies in Puranic Records on Hindu Customs - R. C. Hazara.
૩. પુરાણ - વિમર્શ (હિન્દી), બલદેવ ઉપાધ્યાય.
૪. પુરાણ પરિશીલન - ગિરિધર શર્મા ચતુર્વેદી, પટણા.

પ્રશ્નપત્ર ૮ : “એન્ટાયર સંસ્કૃત”

.....૧૦૦ ગુણ

(આ પ્રશ્નપત્રના એકમ I, II, અને Vના ઉત્તરો સંસ્કૃતમાં લખવાના રહેશે.)

Units :	I	લઘુસિદ્ધાન્તકૌમુદીમાંથી કૃત્ય, પૂર્વકૃદન્ત અને ઉત્તરકૃદન્ત પ્રકરણો	૨૦ ગુણ
	II	લઘુસિદ્ધાન્તકૌમુદીમાંથી અપત્ય, રક્તાઘર્થક અને ચાતુરર્થિક તદ્ધિત પ્રત્યયો	૨૦ ગુણ
	III	મેઘદૂત (પૂર્વમેઘમાંથી પસંદગીના ૨૫ શ્લોક)	૨૦ ગુણ
	IV	મેઘદૂત (ઉત્તરમેઘમાંથી પસંદગીના ૨૫ શ્લોક)	૨૦ ગુણ
	V	કૌટિલ્યનું અર્થશાસ્ત્ર ૮ (૧ થી ૭)	૨૦ ગુણ
		અભિયાસ્યદ્ અધિકરણ	

સંદર્ભગ્રંથો

૧. કૌટિલીયમ્ અર્થશાસ્ત્રમ્ – સં. ટી. ગણપતિશાસ્ત્રી કી વ્યાખ્યા N. P. Unni.
ભારતીય વિદ્યાપ્રકાશન, દિલ્લી, ૧૯૮૪.
૨. કૌટિલીયમ્ અર્થશાસ્ત્રમ્ (પંચ ટીકોપેતમ્) સં. વિશ્વનાથ શાસ્ત્રી દાતાર, સંપૂર્ણાનંદ સંસ્કૃત વિશ્વવિદ્યાલય,
વારાણસી, ૧૯૯૧.
૩. The kautiliya Arthshastra Ed. R. P. Kangle, Univ. of Bombay, 1969.

★ ★ ★